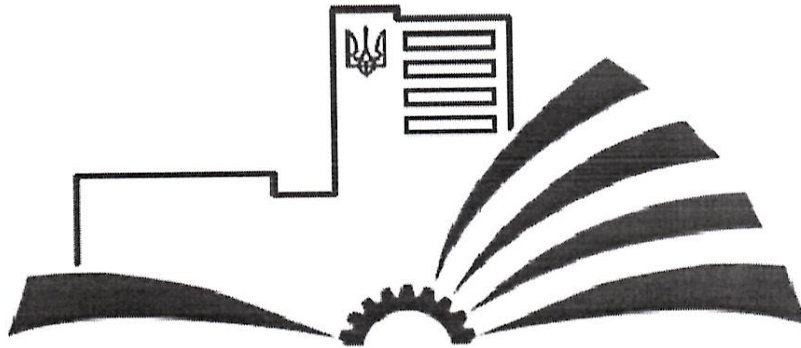

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Чернігівська політехніка»

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю D2 - Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок
галузі знань D – Бізнес, адміністрування та право
Кваліфікація: доктор філософії фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

С.М. Шкарлет

(протокол № 2 від «24» 09 вересня 2025 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2025 р.

Ректор О.О. Новомлинець

(наказ № 23 від «24» 09 вересня 2025 р.)

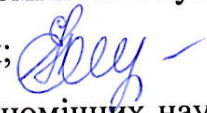
Чернігів 2025

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проєктною групою у складі:

1. Дубина Максим Вікторович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, керівник проєктної групи, гарант освітньої програми;

2. Парубець Олена Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

3. Панченко Олена Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

4. Кальченко Ольга Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

1 Профіль освітньо-наукової програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»
зі спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Національний університет «Чернігівська політехніка» Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та адміністрування Кафедра фінансів, банківської справа та страхування
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Рівень вищої освіти – Третій (освітньо-науковий) Ступінь вищої освіти – Доктор філософії Освітня кваліфікація – Доктор філософії фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
Офіційна назва освітньо-наукової програми	«Фінанси, банківська справа та страхування»
Тип диплому, обсяг освітньої програми та форма здобуття вищої освіти	Диплом доктора філософії, одиничний. Освітня складова - 60 кредитів ЄКТС. Наукова складова передбачає проведення власного дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Розрахунковий строк виконання освітньої програми – 4 роки. Форма здобуття освіти – очна (денна), заочна.
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Україна: протокол №7023 від 09.02.2024. Термін дії до 06.02.25.
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, QF-EHEA – третій цикл EQF-LLL - 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня магістра (ОКР спеціаліста). Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Національного університету «Чернігівська політехніка»», затверджених Вченою радою.
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	До заміни новою (до введення Стандарту вищої освіти)
Інтернет - адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://op.stu.cn.ua/view/total_view.php
2 - Мета освітньо-наукової програми	
Полягає у підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів у сфері фінансів, банківської справи та страхування шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для виконання оригінальних наукових досліджень з урахуванням європейських цінностей і принципів сталого розвитку суспільства, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.	
3 - Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область	Галузь знань – D – Бізнес, адміністрування та право

(галузь знань, спеціальність)	Спеціальність – D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок <i>Цілі навчання:</i> набуття здатності продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми, здійснювати власні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи та страхування. <i>Об’єкт діяльності (досліджень):</i> процес становлення, функціонування та розвитку фінансових систем та їх структурних компонентів. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, категорії, теорії і концепції фінансів, банківської справи, страхування. <i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень закономірностей функціонування фінансових відносин у сучасних умовах; розрахунково-аналітичні, економіко-математичні, статистичні методи аналізу даних; методи експертного оцінювання, балансові, що здійснюються з використанням сучасних цифрових технологій.
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма доктора філософії
Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації	Освітньо-наукова програма орієнтується на вивчення актуальних питань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, по завершенню якої можлива подальша наукова та/або викладацька кар’єра. Наукові дослідження зі створення нових принципів, методів та механізмів побудови ефективних фінансових відносин мають широке практичне застосування. Ключові слова: методологія наукового дослідження, моделювання фінансових систем, цифрові фінанси, банкострахування, фінансова архітектура, емпіричні фінанси, фінансова безпека, монетарна політика, фінансова політика.
Особливості освітньо-наукової програми	Освітній процес передбачає отримання глибоких теоретичних знань та практичних навичок у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Програма забезпечується дисциплінами у відповідних циклах, які передбачають загальну підготовку, знання за обраною спеціальністю, дисципліни за вільним вибором здобувача вищої освіти та науково-педагогічну практику. Наприкінці навчання передбачено захист дисертації. Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії орієнтована на забезпечення потреб регіону у наукових кадрах для формування регіонального центру проведення досліджень у фінансовій сфері, оскільки Національний університет «Чернігівська політехніка» єдиний заклад вищої освіти в регіоні, який здійснює підготовку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» можуть обіймати посади у державних та приватних закладах вищої освіти, наукових і науково-дослідних установах, а також на підприємствах та в

	організаціях різних видів діяльності та форм власності, які здійснюють діяльність у сфері фінансів, банківської справи, та страхування. <i>Посади згідно з класифікатором професій України ДК 003:2010:</i> Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі) Керівники підприємств, установ, організацій (12): – Керівники підприємств, установ, організацій (1210.1) – Керівники виробничих підрозділів у промисловості (1222) – Керівники різних основних підрозділів (1229.1) – Керівники функціональних підрозділів (1231) - Керівник науково-дослідного підрозділу (1237) - Головний фахівець науково-дослідного підрозділу (1237.1) - Начальник (Завідувач) науково-дослідного підрозділу (1237.2) - Керівник проектів та програм (1238) - Керівник інших функціональних підрозділів (1239) - Керівник малих підприємств (13) Професіонали (2): - Викладачі університетів та вищих навчальних закладів (2310) - Професори та доценти (2310.1) - Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів (2310.2) - Інші професіонали (24): - Наукові співробітники (біржові операції) (2413.1) - Наукові співробітники (фінансово-економічна безпека підприємств, установ та організацій) та ін. (2414.1).
Подальше навчання	Доктор філософії має право на здобуття наукового ступеня доктора наук, а також додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Основними підходами до викладання та навчання аспірантів є: – використання лекційних курсів, семінарів та консультацій; – самостійна робота з джерелами інформації; – тісне співробітництво з аспірантами різних років навчання та зі своїм науковим керівником; – залучення до консультування аспірантів провідних фахівців профільної галузі; – інформаційна підтримка щодо участі аспірантів у конкурсах на отримання наукових стипендій і грантів; – робота аспірантів у складі команд по розробці наукових проектів.
Оцінювання	Оцінювання поділяється на оцінювання освітньої та наукової складової. Оцінювання освітньої складової здійснюється під час екзаменів, диференційних заліків та захисту практики.

	Оцінюванню в балах з дисципліни підлягає рівень знань, умінь і навичок аспірантів, що визначається при проведенні контрольних заходів у ході освітнього процесу згідно з відповідними критеріями. Контрольні заходи містять поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль - оцінювання рівня знань, умінь і навичок аспірантів, що здійснюється в ході навчального процесу шляхом проведення усного опитування, контрольної роботи, тестування, колоквіуму тощо. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання по завершенню певного освітнього компоненту. Підсумковий контроль містить модульний та семестровий контроль (диференційований залік чи екзамен). Оцінювання наукової складової здійснюється наприкінці кожного семестру, у відповідності до індивідуального плану підготовки аспіранта на засіданні випускової кафедри за результатами заслуховування звіту, який містить інформацію як про узагальнені результати наукової роботи, так і про їх апробацію у вигляді опублікованих наукових статей, доповідей на конференціях, тощо.
6 - Перелік компетентностей	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері фінансів, банківської справи та страхування в процесі здійснення наукового дослідження, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, використовувати їх також у педагогічній діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел з використанням сучасних інформаційних технологій. ЗК03. Здатність креативно мислити, генерувати нові науково-теоретичні і практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблем. ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми та вирішувати науково-прикладні завдання. ЗК05. Здатність використовувати іноземну мову для представлення наукових результатів та працювати в міжнародному контексті. ЗК06. Здатність організовувати, управляти науково-проектною роботою та приймати спільні рішення з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні компетентності (СК)	СК01. Здатність проводити наукові дослідження на основі новітніх знань у сфері фінансів, банківської справи та страхування та досягати наукових результатів. СК02. Здатність формулювати, аналізувати та вирішувати наукові проблеми у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК03. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики у сфері фінансів, банківської справи та страхування, приймати інноваційні фінансові рішення. СК04. Здатність вирішувати комплексні завдання

	формування фінансової політики за рахунок застосування інструментарію монетарного та фіскального стимулювання економічного зростання. СК05. Здатність використовувати інструменти теоретичних та емпіричних досліджень, методи математичного моделювання для встановлення тенденцій розвитку при отриманні наукових та практичних результатів у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК06. Здатність до проведення наукових досліджень функціонування ринку фінансових послуг в розрізі його структурних елементів, їх взаємодії та розвитку фінансових посередників. СК07. Здатність приймати участь в апробації отриманих результатів наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та сприяти їх впровадженню у науковій, педагогічній та практичній сферах. СК8. Здатність приймати участь у розробці та реалізації наукових проєктів у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність за фахом.
--	--

7 - Програмні результати (ПР)

- ПР01. Знати загальні принципи та застосовувати сучасні методи для проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР02. Демонструвати навички наукової комунікації на міжнародному рівні, презентувати результати наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування іноземною мовою, оприлюднювати результати досліджень в іноземних наукових виданнях.
- ПР03. Знати концептуальні та методологічні основи проведення наукових і прикладних досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та мати навички, необхідні для створення фінансових інновацій.
- ПР04. Вміти генерувати нові ідеї та гіпотези, здійснювати власні дослідження і використовувати для їх обґрунтування результатів теоретичного аналізу у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР05. Застосовувати сучасні методи пошуку, систематизації, обробки статистичної інформації з різних джерел, використовувати її під час емпіричних досліджень та економіко-математичного моделювання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР06. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері фінансів, банківської справи та страхування, приймати участь у розробці навчально-методичного забезпечення освітнього процесу у закладах вищої освіти.
- ПР07. Виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи та страхування на основі використання сучасних наукових підходів, критично аналізувати отримані результати, дотримуючись норм професійної та академічної етики.
- ПР08. Знати специфіку та основні тенденції еволюції фінансової науки, сучасні напрямки її розвитку, розуміти закономірності функціонування та взаємозв'язку між різними компонентами фінансової системи.
- ПР09. Застосовувати сучасні комп'ютерні технології, використовувати інформаційні системи та спеціалізоване програмне забезпечення для проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР10. Вміти використовувати відповідний методичний інструментарій для здійснення

емпіричних досліджень сучасних тенденцій розвитку ринку фінансових послуг та його структурних елементів.

ПР11. Приймати участь у розробці та реалізації наукових проєктів, які спрямовані на розв'язання важливих наукових і прикладних задач у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Знати фундаментальні закономірності та інструменти монетарної політики, розуміти особливості їх використання в різних умовах макроекономічного розвитку.

ПР13. Вміти пояснювати закономірності виникнення та функціонування інституцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування, розуміти особливості формування фінансової поведінки економічних суб'єктів у процесі прийняття ними управлінських рішень.

ПР14. Вміти спілкуватися з науковою спільнотою в процесі презентації, обговорення та захисту результатів наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР15. Знати теоретико-методологічні основи розробки та реалізації фінансової політики держави в різних умовах макроекономічного розвитку.

ПР16. Вміти приймати ефективні управлінські рішення у сфері корпоративних фінансів на основі аналітичної інформації та результатів емпіричних досліджень.

8 - Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми

Кадрове забезпечення	Усі науково-педагогічні працівники, які забезпечують підготовку за освітньо-науковою програмою, мають відповідну кваліфікацію та відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж науково-педагогічної роботи та досвід практичної діяльності. Наукові керівники мають значний досвід наукової роботи, відповідні наукові публікації, що внесені до наукометричних баз Scopus та Web of Sciences, керували та приймали участь у виконанні українських та міжнародних наукових проєктів.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою. Відповідність стану приміщень існуючим нормативним актам засвідчено відповідними документами.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчально-методичне забезпечення за всіма освітніми компонентами представлено в системі дистанційного навчання Moodle. Навчально-методичні матеріали розміщено в репозитарії, науковій бібліотеці та на сайті кафедри.

9 - Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Реалізується в університеті відповідно до вимог чинного законодавства та регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Чернігівська політехніка». На основі двосторонніх договорів між НУ «Чернігівська політехніка» та закладами вищої освіти України. Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізується в університеті відповідно до вимог чинного законодавства та регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Чернігівська політехніка». Академічна мобільність ЗВО здійснюється на підставі угод про

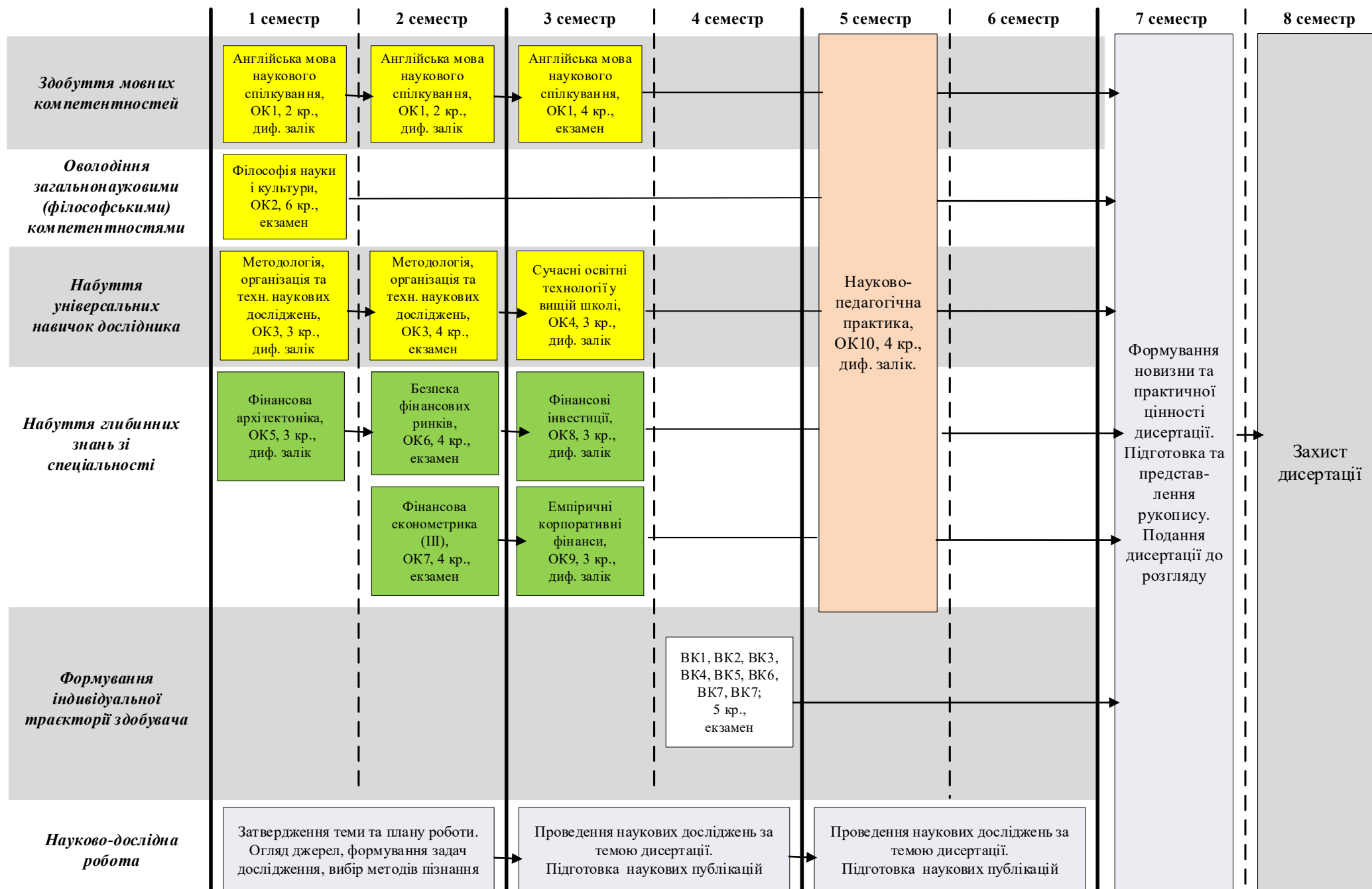
	співробітництво між НУ «Чернігівська політехніка» та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів, затверджених в установленому порядку індивідуальних навчальних планів та робочих програм навчальних дисциплін. Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у програмі «Еразмус+» та інших програм.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства, Порядку організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства у НУ «Чернігівська політехніка».

2 Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

Шифр за ОНП	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
OK1	Англійська мова наукового спілкування	8	диф. залік/екзамен
OK2	Філософія науки і культури	6	екзамен
OK3	Методологія, організація та технологія наукових досліджень	7	екзамен / диф. залік
OK4	Сучасні освітні технології у вищій школі	3	диф. залік
<i>Цикл професійної підготовки</i>			
OK5	Фінансова архітектура	3	диф. залік
OK6	Безпека фінансових ринків	4	екзамен
OK7	Фінансова економетрика (ІІІ)	4	екзамен
OK8	Фінансові інвестиції	3	диф. залік
OK9	Емпіричні корпоративні фінанси	3	диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		41	
Вибіркові компоненти ОНП			
<i>Цикл професійної підготовки</i>			
BK1	Монетарна політика центральних банків	5	екзамен
BK2	Фінансова політика держави	5	екзамен
BK3	Digital finance (Цифрові фінанси)	5	екзамен
BK4	Поведінкові фінанси	5	екзамен
BK5	Банкострахування	5	екзамен
BK6	Моделювання розвитку фінансових систем	5	екзамен
BK7	Ринок кредитних послуг	5	екзамен
BK8	Методологія наукових досліджень у фінансах	5	екзамен
Загальний обсяг вибіркових компонент:		15	
OK10	Науково-педагогічна практика	4	диф. залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		60	

2.2 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3 Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації, відповідно до Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Мінімальний обсяг дисертації складає 7 друкованих аркушів, максимальний обсяг складає 10,4 друкованих аркушів.

Дисертаційна робота не може містити академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.

Дисертаційна робота перевіряється на плагіат згідно з Порядком проведення перевірки кваліфікаційних робіт та індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на плагіат в Національному університеті «Чернігівська політехніка» та після захисту розміщується в репозиторії Наукової бібліотеки для вільного доступу.

Атестація здійснюється відкрито та публічно й завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня доктора філософії.

4 Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

Програмні компетентності	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10
ЗК01		+	+				+			
ЗК02			+	+			+		+	
ЗК03		+								+
ЗК04			+	+	+					
ЗК05	+									
ЗК06		+	+	+						+
СК01					+					
СК02						+	+	+	+	
СК03					+	+				
СК04					+					
СК05							+	+	+	+
СК06					+	+		+		
СК07			+	+						+
СК08			+							+
СК09				+						+

ОК – обов’язковий освітній компонент

ВК – вибірковий освітній компонент

ЗК – загальна компетентність

СК – спеціальна (фахова) компетентність

5 Матриця забезпечення програмних результатів відповідними компонентами освітньо-наукової програми

Програмні результати	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10
ПР01		+	+							
ПР02	+									+
ПР03		+	+		+			+		
ПР04		+	+						+	
ПР05			+				+	+	+	
ПР06				+						+
ПР07			+	+			+			
ПР08					+					
ПР09							+			+
ПР10					+	+		+		
ПР11				+						
ПР12					+					
ПР13						+				+
ПР14		+	+	+						+
ПР15					+	+				
ПР16									+	

ОК – обов’язковий освітній компонент

ВК – вибіркового освітній компонент

ПР – програмний результат

6 Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022 №341). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF>.
4. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>;
6. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК009:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>.
7. Постанова КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. №1341. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
8. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» №261 від 23.03.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>.
9. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. № 729.
10. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 866.
11. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.
12. Рекомендації з розробки освітніх програм для науково-педагогічних працівників у Національному університеті «Чернігівська політехніка» «Освітні програми. Побудова, викладення, оформлення та зміст», затверджені Вченою радою Національного університету «Чернігівська політехніка» 26 вересня 2022 р. протокол № 6 та введені в дію наказом ректора від 26 вересня 2022 р. № 570/ВС.